

Casa d'attempai e da tgira

RAPPORT ANNUAL 2017

Cuntegn

	pagina
1. RAPPORT DIL PRESIDENT DALLA CUMISSIUN CASA S. MARTIN	3
Mathias Bundi	
2. RAPPORT DIL MEINACASA	5
Entrada	5
Niev «corporate identity» dalla Casa s. Martin	6
Il logo e sia filosofia ord vesta da siu creader	6
Nova pagina d'internet e monitur d'informaziun	7
Cumpra d'in niev bus	7
Cooperaziun treis casas	8
Dus audits externs	9
Persunal	10
Purschidas, visetas ed eveniments	12
Nossas defunctas e nos defuncts	14
3. ORD LA CASA	15
La menadra dall'economia rapporta ord siu sectur	15
Patratgs ed experientschas dil menader dalla gastronomia	17
4. ORGANISAZIUN E STRUCTURA	19
5. FINANZAS	20
Quen da menaschi	20
Rapport dalla cumissiun da gestiun	23
6. CUMIAU	23
Mathias Bundi – 24 onns en survetsch per la Casa s. Martin	24
Sandra Gautschi seretila sco commembra dalla cumissiun casa	24
Cumiau da meincasa Robert Cajacob	25
7. ENGRAZIAMENT	26

Foto frontispezi: Lotar Tomaschett

1. Rapport dil president dalla cumissiun Casa s. Martin

Preziada lectura, preziau lectur

Il raquintar historias ei in medium per dar viva-
von ustis, rituels, schabetgs e sabientscha. Aunc
adina eis ei tradiziun tier nus da raquintar als
affons ina historia da buna notg. Els teidlan cun
gronda attenzion e laguotan ils schabetgs e
raquents e transponan els en in film intern, mo
per els. Con savens seregurdein nus vid las his-
torias ch'il tat e la tatta raquintavan a nus, co
els malegiavan ora ils schabetgs cun descrip-
ziuns verbalas. Las historias, ils raquents dil
temps da pli baul fascinavan nus. In temps che
pareva nuncumplicaus e senza squetsch cun
temps avunda in per l'auter.

Il rapport annual dat la pusseivladad da dar in
sguard anavos. El decuors d'in onn succeda fetg
bia. Biaras historias dess ei da raquintar. Meins-
vart vegn detg: «Jeu savess scriver in cudisch»
ni «ins savess far in film» dil succedi. In film
che documentass las epochas da nossa institu-
ziun naven dall'entschatta entochen il di dad oz
fuss pilver ina idea che stuess vegnir realisada.

L'ENTIRA VETA EXISTA ORD HISTORIAS

Historias

- tematiseschan reglas
- creeschans pusseivels munds
- scaffeschans cuminanza
- duein envidar tier ina convivenza.

Pli impurtont fuss aunc sch'eis dess in film sur
dalla biografia da nossas cussadentas e da nos
cussadents. In film che raquintass e visualisass
lur historias. In film che fagess attents nus tutz,
enteifer ed ordeifer la casa, che las personas che
vegnan tier nus han viviu avon in'autra veta.
Ina veta emplenida cun luvrar e barhar, cun eve-
niments e historias, cun bialas e legreivals re-
gurdientschas, mo da l'autra vart era fatgs che
han schau anavos enqual urida, enqual crusch
ei stada da purtar che ha lu era procurau per
muments e temps grevs e fetg trests. Nus ha-
vein aschidadir in privilegi da saver emprender
d'enconuscher la biografia da nossas cussaden-
tas e da nos cussadents, las historias che han
formau lur personalitat. Meinsvart va ina glisch
pér si tier il cumiau, pér lu cura ch' il decuors
dalla veta vegn prelegius. Pér lu eis ei denton
memia tard. Pér lu savein nus midar nuot pli.
Pér lu gida ei nuot da dir a sesez – aha, ussa va
ina glisch si a mi – ussa capeschel jeu el ni ella.
Pia duess l'entira societad, l'entira cuminanza
s'engaschar pli intensivamein per ils basegns

RAPPORT DIL PRESIDENT DALLA CUMISSION CASA S. MARTIN

da nossas senioras e da nos seniors e buca mo patertgar: «Els ein en buns mauns en la Casa s. Martin ed han gie tut quei ch'ei drovan». Forsa fagess ina viseta all'anteriura vischina ni agl anterius vischin era bein? Pia sedar giu cun sia historia dil passau ed emplenir la historia dil temps present.

Ina dallas historias da nossa casa digl onn 2017 ei era la midada dil tgamun. Cun calonda mars ha Donat Nay, Zignau, surpriu il tgamun dil menaschi operativ da Robert Cajacob. Nus engraziein a Robert Cajacob per siu engaschi per nossa instituziun e giavischein ad el tut bien en sia nova sfida politica. Al niev meina-casa bien maun e bia plascher en sia nova incarica.

Sco era ord la historia dil temps passau sai jeu rapportar che la cumissiun casa ei serimnada pliras gadas el decuors digl onn da gestiun 2017 per tractar las fatschentas statutaricas, per preparar las radunonzas dils pertadars ed era per prender tuttas decisiuns el rom da sias competenzas, per dar al menaschi ina buna basa e la rama necessaria per che tal sappi ademplir ses pensums. Jeu sai attestar ch'ei regia ina fetg buna ed efficienta collaboraziun enteifer la cumissiun casa. Engraziel fetg persuenter.

Igl ei tradiziun da menziunar cuortamein el rapport presidial entginas cefras. Igl onn 2017 sa vegnir classificaus sco fetg bien onn da fatschenta. Cun entradas da frs. 5'893'259.00 ed expensas da frs. 5'763'997.57, seresulta in gudogn da frs. 129'261.43. Il grad d'occupaziun cun total dis da pensiun da 21'317 munta à 97.33%.

Nus havein dau albiert ad intrasgliauter 58.4 cussadentas e cussadents ed il diember da 50.8 plazzas vegn repartius sin 77 persunas.

Cun quest rapport annual va ina part da mia historia persunala alla fin. Suenter 24 onns remettel jeu miu uffeci sco president dalla Casa s. Martin. Jeu astgel mirar anavos sin in liung temps che ha purtau a mi fetg biaras e bialas sentupadas, interessants discours e che ha enrihiu mia experientscha dalla veta. E per tut quei sun jeu fetg engrazieivels.

Jeu engraziel allas autoridades communalas dallas vischnauncas pertadras sco era agl entir persunal dalla Casa s. Martin per la confidonza enviers mia persuna e per la fetg buna collaboraziun duront miu temps d'uffeci.

In cordial engraziament allas cussadentas ed als cussadents sco era all'entira populaziun dallas vischnauncas pertadras per lur fideivladad enviers nossa casa, nies menaschi e nossa instituziun.

Mathias Bundi

2. Rapport dil meinacasa

ENTRADA

Preziadas lecturas, prezai lecturs

Cun plascher e motivaziun vai jeu astgau surprender per gl'emprem da mars 2017 il tgamun operativ dalla Casa s. Martin a Trun. Per mei sco aschinumnau noviz sin quei sectur professiunal eis ei stau ina zun gronda sfida, mo era ina honur d'astgar surprender quei mandat che pretenda in agir multifar, capientscha e grond senn da responsabladad. Denton beinsavend che la Casa s. Martin sesanfli strategicamein en buns mauns e che ton las structuras persunalas, las finazialas sco era las organistoricas seigien bunas e s'enfirmidas ha dau curascha d'entscheiver miu niev post. Ulteriuamein dat mia scolaziun sco mender da casa che vai iniziau igl uost 2017 sustegn, sigertad e la necessaria savida per dumignar las pretensiuns da mia incumbensa.

Ed uss in onn suenter mi'entrada en Casa s. Martin, il qual ei dil reminent vargaus sco da singular, sai trer in emprem facit fetg positiv. Gl'ei fascinont da sedar giu cun cussadentas e cussadents cun lur biografias ed experientschas da veta beintgembladas, capir lur quitaus e pla-

schers ch'il mintgadi porta di per di. Era il bien contact culs confamiliars ei decisivs ed impurtonts per endriescher tgei giavischs e basegns els han enviers nossa casa. Ina buna communi-caziun vicendeivla mutta il fundament per por-scher il meglier pusseivel als lur a nus confidai.

Era la responsablad per varga 75 conlavreras e conluvrers ei ina sfida fascinonta denton buca adina aschi sempla. La fluctuaziun da persunal mudesta egl onn da gestiun passau ei in indica-tur che dat perdetga ch'il persunal sesenta bein en Casa s. Martin. Quei secuarcla era cun mia impressiun ch'ei dat en nies menaschi fetg bia persunal che s'engascha fetg en sia clamada e muossa ina buna identificaziun cun la filosofia dalla Casa s. Martin.

Sco la lectura, il lectur san seperschauder havein nus legreivlamein era obteniu igl onn precedent in bien resultat dil quen da menaschi. Plinavon ei era la collaboraziun cun nossas casas parte-narias il da casa, val lumnezia e PUNTREIS, Mustér ch'ins ha instradau per l'entschatta 2017 sesplegada igl onn vargau a moda plascheivla e fretgeivla.

Igl actual rapport dat ina revista dil curriu e passau duront igl onn da gestiun 2017. El rap-porta da resultats, fatgs ed eveniments che van en nies mintgadi hectic e drizzau mo enviers il damaun beinsavens a piarder ed en emblidanza.

Donat Nay

NIEV «CORPORATE IDENTITY» DALLA CASA S. MARTIN

Primavera 2017 ha la cumissiun casa decidiu da schar crear in niev logo per la Casa s. Martin, Trun e quei cun la suandonta motivaziun. Suenter la realisaziun dalla nova infrastructura dalla casa ei la cumissiun casa stada digl avis dad era presentar quei fatg anoviars cun in niev logo che confirma ina cumparsa pli moderna dalla casa essend ch'il vegl logo ei vegnius empau els onns.

L'incarica ei vegnida surdada all'agentura indigena per reclama e grafica «luna mediadesign» (responsabel Andy Monn). Gl'ei stau impurtont d'incumbensar cun quei pensum enzatgi che ha in sensori per l'olma dalla casa, dil patertgar dils cussadents e dil persunal dalla Casa s. Martin.

Sper la cumissiun casa ei era il cader dalla Casa s. Martin vegnius integraus ella procedura d'anflar in niev logo. Suenter haver discussiunau ed examinau differentas propostas han las partcipontas ed ils participonts legreivlamein anflau spertamein in consens davart in niev logo. Pli tard ha era la radunanza da delegai communbla dalla fundaziun e dalla corporaziun dalla Casa s. Martin saviu prender investa dil niev logo ed ella ei plinavon vegnida informada davart sia implementaziun.

IL LOGO E SIA FILOSOFIA ORD VESTA DA SIU CREADER

Il creador dil niev logo Andy Monn declara suan-dontamein la filosofia che schai davos il niev emblem dalla Casa s. Martin:

« Il maun simbolisescha il sustegn e la tgira dil carstgaun attempau, entras il persunal, denton era entras concussadentas e consussadents ni visitaders. »

« El duei era simbolisar segirtad (Geborgenheit) ed in sesentir dacasa per ils avdonts dalla Casa s. Martin. Plinavon san ins era veser en quels dus mauns igl accumpaignament dil carstgaun vegl entras il persunal en quella fasa da sia veta. La colur verda ei ina colur activa e viva che simbolisescha las activitads, la natira ed il plascher da viver. Sco contrapunct havein elegiu il grisch che ha ina tempra ruasseivla e seriusa ed empaupresta. Quella cumbinaziun representa las fasas ella veta d'in carstgaun attempau. »

NOVA PAGINA D'INTERNET E MONITUR D'INFORMAZIUN

En connex cun la midada dil logo ei era vegniu decidiu da crear ina nova pagina d'internet. Era quell'incarica ei veginida exequida da «luna mediadesign».

Plinavon ei en quei project era ina megliera presentaziun interna dalla casa includida cun presentaziuns fotograficas da cussadents e persunal e cun in'installaziun digitala per informar cussadents, persunal e visitaders.

CUMPRA D'IN BUS NIEV

Il bus vegl dalla Casa s. Martin ha cuntonschiu la vegliadetgna da 21 onns. El vegn duvraus oravontut per transports singuls da cussadents tier miedis ni en spital, plinavon era per nossas excursiuns annualas culs cussadents sco era per transports da material dil pedel. Oravontut il transport da persunas, ligiadis vid il carr da rodas, ei buca conforms allas pretensiuns da segirtad actualas. Ord quels motivs ha la cumisiun casa incaricau il meinacasa da far patratgs davart in remplazzament dil bus vegl ni da cumprar il survetsch ordeifer. Suenter intensivas retschercas ein ins staus digl avis da comprar in niev bus dalla grondezia mesauna che possibilitescha in plaz per in carr da rodas e tschun ulteriurs plazs. Aschia sa la Casa s. Martin por-scher ina buna e segira moda da transportar nossas cussadentas e nos cussadents.

Foto: Hans Huonder

COOPERAZIUN TREIS CASAS

Las treis casas da tgira da casa val lumnezia a Vella, Casa s. Martin a Trun e la PUNTREIS Center da sanadad a Mustér han intensivau la cooperaziun igl onn 2017. Ils camps da cooperaziun ein stai sin il sectur dalla qualitat, dalla IT, dalla cumpra e dalla scolaziun.

Igl onn 2017 havein nus giu sis persunas en scolaziun e quei tuttas el setur da tgira. En tut scolzeschan las treis casas actualmein rodund 20 persunas. Igl onn 2018 mein nus in pass vinavon e scolein communablamein persunas sin nivel da SSS (scola specializada superiura) el sectur da tgira. Ina tala sfida sa vegin realisada mo en ina cooperaziun cun ulteriuras casas e cun il spital. Quei ei reussiu en nossa cooperaziun e sin quei essan nus era loschs.

**da casa
val lumnezia**

Emprem di da scolaziun communabel dallas emprendistas FaGe: Ils menaders dallas instituziuns da casa val lumnezia, Casa s. Martin e PUNTREIS cun las responsablas da tgira e da scolaziun e las emprendistas.

Foto: Andreas Cadonau

DUS AUDITS EXTERNS EL 2017

Tenor definiziun interquera in audit sche process, pretensiuns e directivas adempleschan la norma. Aschia ina examinazion succeda savens ella rama d'in management da qualitad.

La Casa s. Martin ha giu egl onn 2017 dus audits da survigilonza externs dalla interpresa SWISS TS. Ils resultats ein mintgamai curdai ora fetg bein. Pil 2018 ei previu el meins da fenadur igl audit da recertificazion tenor ISO 9001:2015.

Excursiun cader, Quater lags, Flem

Foto: Lotar Tomaschett

PERSUNAL

Giubileums da lavur

Alois Tomaschett
menader finanzas

sa mirar anavos sin
25 onns engaschi
tier la Casa s. Martin.

Claudia Bearth
persuna dil fatg tgira

ei stada 20 onns
fideivla a nossa casa.

Claudia Hendry
menadra partiziu
da tgira

ha saviu festivar il
giubileum da 10 onns.

Nus admettein allas giubilaras ed al giubilar in grond engraziament per il cuntuau engaschi duront tut quels onns e selegrein da cuntyuar cun els la buna ed amicabla collaboraziun.

Tschun damondas al giubilar Alois Tomaschett

Tgei munta quei ault giubilem da lavur per Tei?
25 onns ei in pulit temps en ina veta. Per mei munta quei che jeu hai saviu sidentificar cul menaschi dalla Casa s. Martin e che jeu sesentel bein cheu.

Tgei ei stau Tiu motiv principal da restar aschiditg fidaus a Tiu patrun?

Il motiv principal ei che mia lavur plai a mi. Jeu hai in plaz da lavur cun bia investa en gl'entir menaschi. Quei ei interessant ed ins empren adina enzatgei. Medemamein han ins contact cun biares persunas.

Seregordas Ti da muments ni temps specials enteifer Tiu engaschi?

Temps specials ein segir stai quels temps che la casa ei vegnida engrondida e renovada. Suenter temps pli ruasseivels ha ei adina puspei dau in temps da puorla e canera da baghegiar. Quei ei stau treis gadas ils davos 20 onns cun investiziuns da ca. 16.3 milliuns. Temps specials ein era cura ch'ins vegn da finir giu bein projects ni era etappas da projects sco per exemplu management da qualitat, introducziun da novs programs etc. Era ils muments cura ch'ins sto prender cumiau da persunas ch'ins haveva bien contact ein temps specials.

Tgei ei semidau el decuors dils onns enteifer Tia lavur?

Contabilitad ei aunc adina restau contabilitad. Denton vegn ei adina dumandau dapli statisticas ord quellas datas. Quei pincipalmein dad extern. Tut ei vegniu pli complex.

Tgei giavischas Ti all'instituziun Casa s. Martin pil futur?

Che la casa hagi vinavon in bien svilup, sappi por-scher in bien accumpagnament e buna tgira als habitants, anfli persunal qualificau e sappi restar in bien patrun cun biars plazs da lavur per la regiun.

Scolaziun da persunal

Claudia Bundi ed Erica Montalta han terminau cun bien success la scolaziun da tgirunza specialisada da sanadad (FaGe). Avon la scolaziun han ellas luvrau plirs onns sil sectur da tgira, aschia ch'ellas han saviu absolver lur scolaziun tenor proceder da qualificaziun enteifer dus onns. Nossa cordiala gratulaziun, cumbinada cun la speronza ch'ellas stettien vinavon fidei-vlas a nossa casa.

Nova substituta dalla menadra da tgira

Sco nova substituta dalla menadra da tgira ei tgirunza diplomada Gabriela Deplazes vegnida nominada. Ella resta vinavon menadra dalla secunda partizion.

Nus engraziein cordialmein a Gabriela per star a disposizion per quell'impurtonta incarica e giavischein ad ella vinavon bia satisfacziun en sia clamada.

Foto: Lotar Tomaschett

PURSCHIDAS, VISETAS ED EVENIMENTS

Sco mintg'onn ha ei era dau il 2017 differents eveniments e visetas en Casa s. Martin. Certas purschidas ein regularas, mo ei dat adina puspei visetas pli specialas ni eveniments pli spontans. Gl'ei era fetg impurtont che las quaterfiastas ed usists calendarics vegnan festivai en Casa s. Martin. En tuttacass selegran nossas cussadentas e nos cussadents da talas occasiuns e magari spetgan els vess sin las purschidas regularas. Cheusut in pign schatg dil succediu igl onn passau.

Tscheiver

Gl'ei usit che la musica da tscheiver «Las Lieurs da Trun» vegn il mardis-tscheiver avon Casa s. Martin e delectescha ils cussadents e hospes cun in pèr bials tocs.

Fiesta da beinvegni

Per mintga cussadenta e cussadent dat ei suenter sia entrada en Casa s. Martin ina fiesta da beinvegni sin la partiziun. Ei vegn festivau cun petta e caffè accumpaignau da cant vigurus. Era ils confamiliars dil recepiu ein beinvegni a quella fiastetta.

Fiesta da stad

La fiesta da stad ei in eveniment che vegn buca mo preziaus da cussadentas e cussadents, mobein era da confamiliars e hosps sco era da vischinas e vischins. En biala cumpignia enramada da musica accumpignonta e cun schar puppergnar la cuschina, che trai quei di tut ils registers, gaudan tuttas e tuts quei suentermiezdi da stad.

Viseta dallas mungias da Glion

In special plascher han las cussadentas e cussadents giu dalla viseta dallas mungias dominicanas da Glion. Bein enqual discours ha leventau reminiscenzas da pli baul nua che las mungias vevan ina relaziun pli stretga cun la Casa s. Martin.

Nadal en Casa s. Martin

Sper la sontga Messa festiva da Vigelia da Nadal vegn la fiesta cumineivla festivada ils 25 da decembre, mintgamai sin la stiva dalla partiziu e quei a moda usitada sut il bi ornau pigniel cun cant e pachets. Silsuenter suonda il past festiv.

NOSSAS DEFUNCTAS E NOS DEFUNCTS

04-01-2017	Mudest Cabernard-Castelli
08-01-2017	Adolf Riedi
19-01-2017	Giacun Fidel Cavegn
28-01-2017	Berta Walder-Lechmann
23-02-2017	Anita Fasnacht-Loosli
01-03-2017	Antonia Tschuor
05-03-2017	Giacun Sievi Jensky-Tenner
18-05-2017	Benedetg Candinas
23-05-2017	Cecilia Coray-Spescha
11-07-2017	Johanna Deplazes-Solèr
22-07-2017	Pius Cathomas-Casutt
24-07-2017	Angela Bearth-Willi
18-08-2017	Barla Rothmund-Decurtins
01-09-2017	Benedicta Tiri-Demund
12-09-2017	Pauli Giger-Bier
14-09-2017	Mathias Vincenz
23-09-2017	Balthasar Risch
28-09-2017	Catrina Pfister
01-12-2017	Maria Riedi-Petschen

Nossas caras defuntas e nos cars defuncts
ruaussien en paisch.

3. Ord la casa

LA MENADRA DALL'ECONOMIA RAPPORTA ORD SIU SECTUR

Tenercasa

Schubergiar, analisar, far quitau, optimar, evaluar...

Las collaboraturas da nies team da schubergiar procuran cun plascher che nossa casa stetti schubra. La schubradad e higiena els locals publics e privats muntan in'impurtonta cumpart

per ina buna qualitat da viver per nossas cussadentas e nos cussadents.

Per la schubergiada regulara da manteniment entochen tier la schubergiada fundamentala e la schubergiada periodica da tut ils locals interpredein nus tut per che las localitads seigien tgiradas optimalmein. Nossas collaboraturas lavuran cun quitau ed efficienza. La finamira dil manteniment dalla valur ei da contonscher in liung cuoz da veta per cundrezs ed apparaturas.

Lavandaria / Linscharia

Sortir, lavar, schigentar, cuser, far ora cul fier, metter ensemes, reparter...

Resti schuber e tgirau sustegn il beinesser e la sanadad. Ord quei motiv lavein e fagein ora cul fier la lischiva ed il resti en noss'atgna lavandaria e quei cun ina gronda pretensiun da qualitat. Tal survetsch ei cumprius els cuosts da pensiun. Il resti vegn marcaus per ina remunarioun unica cun ina maschina speciala.

Avon siat onns hai jeu gia astgau scriver in pèr lingias en nies rapport annual ed jeu less dar vinavon a Vus in pèr cefras ch'ein da miu manegiar fetg interessantas.

Foto: Lotar Tomaschett

Ferton che nus lavavan igl onn 2004 ca. 574 kg resti ad jamna ei quei quantum da resti s'augmentaus onn per onn. Igj onn 2010 era ei già 750 kg, in onn pli tard 870 kg ed uss egl onn 2017 havein nus ton resti che astgein schizun numnar tonnas. En in meins lavan las dunnas ella linscharia varga 4 tonnas resti, pia varga 4000 kg. Tut quei ei denton mo pusseivel da contonscher cun maschinas pli grondas e fermas, las qualas nus vein remplazzau. Quei ei stau in tumbler cun ina capacitat da 22 kg enstagl da 15 kg e cun ina secunda maschina d' industria da lavar enstagl cun nossa maschina pintga, sco nus schein e cun augmentar el futur il persunal ella linscharia silmeins aunc cun ina dunna in miez di.

Gl'ei nies intent d'ademplir spetgas e giavischs individuals, perquei exequin nus era lavurs da cuser e cuntschar.

Nus cusin era cozzas per la sala da magliar, mo era cozzas da tuttas mesiras per las meisas, truccas e mobilias elllas stanzas da nossas cussadentas e nos cussadents. Sch'ins vesa tgei plascher ch'els han da quellas novas caussas, ein quellas lavurs per nus in surpli, mo era in deletg da saver plazzar aschia in surrir elllas fatschas da nos habitonts e da nossas habitontas.

Las cussadentas ed ils cussadents sco era la qualitat da nossa lavur stattan el center.

Gisela Maissen

PATRATGS ED EXPERIENTSCHAS DIL MENADER DALLA GASTRONOMIA

Cura ch'il meinacasa ha dumandau mei sche jeu sappi scriver enzatgei sur da mia laver en Casa s. Martin, hai jeu stuiu studegiar entgins dis tgei scriver. Suenter in temps sun jeu vegnius sin l'idea da scriver davart las midadas dils davos onns e la sfida da vegnir da cumentar nos clients, nies persunal e las visetas en Casa s. Martin.

Suenter haver luvrau 20 onns en differents loghens ella gastronomia, hai jeu encuretg ina nova sfida e sun s'annunziaus per la plazza da caucuschina en Casa s. Martin. Quella vai jeu entschiet ils 15-09-2000, pia avon pli che 17 onns. L'entschatta ei stada dira, perquei che jeu erel mai sefatschentaus cun ils problems cun ils quals la cuschina d'attempai ei cunfruntada.

Cuschinari ei adina stau mia pissiun e miu plascher. Denton era quei ussa empau semidau, jeu astgavel buc pli cuschinari sco tochen dacheu. Prender risguard sils cussadents vuleva dir, cuschinari fetg ils truffels e la pasta sco era far cuer

fetg la carn ed ils legums, buc cuschinari memia asch, memia salau buc memia picant, buc memia dir, buc memia cauld ed aschia vinavon.

Jeu hai tertgau ch'ina scolaziun adequata fuzzi segir d'avantatg. Aschia vai beinspert frequentau la scolaziun sco «Spital und Heimkoch», nua che jeu hai empriu d'enconuscher auters collegas cun ils medems problems en cuschina sco jeu. Nies scolast, signur Bidermann, ha ualti spert aviert a nus ils egls e mussau a nus che nus sappien buca midar ils cussadents. Nus savein denton dar ad els ina cultura da meisa, tgei che seigi nossa laver principala.

Plein novas ideas e curascha sun jeu returnaus en Casa s. Martin e plaun a plaun hai jeu entschiet a far enqual midada en favur da nos cussadents.

Per exemplu vein nus menau en in hit dalla jamna, dus menus la gievgia ed ina pintga carta da tschavera per la sera.

Ultra da quei hai jeu entschiet a far ina viseta ellas quater preits da mintgin da nos cussadents, per far in pèr damondas persunalas davart lur nutriment. Sco proxim pass havein nus fatg conferenzas da menu culs cussadents per saver eruir tgei ch'els han il pli bugen e tgei ch'els enconuschan buc chiei dat en Casa s. Martin.

Aschia vai jeu anflau la direcziun co scriver il menu pils cussadents. Ed els han sefatg en che lur meini e lur ideas ein impurtontas per mei e mia laver. Ei gida numnadamein nuot sche jeu cuschineli in menu da gourmet e negin sa tgei entscheiver en cun quellas spisas.

Quei process ha duvrau fetg bia temps e gronda pazienzia da mei e da mes conlavrers tochen che nos hospes han saviu co quei funcziunescha en Casa s. Martin e che lur giavischs ein per nus buc in buordi mobein in levgiament.

Oz havein nus ina buna purschida da tschavera che dat cumentientscha buc mo a nos cussadents, mobein era a numerusas visetas e sco jeu sperel era a nies persunal. Suenter entgins onns hai jeu era supriu la responsabladad dalla sala da spisa e cafetaria, aschia savein nus luvar maun en maun e jeu sai planisar il survetsch dil persunal sco ei fa basegns.

Tier la sfida dil cuschinat ha ei naturalmein era aunc dau outras, quella dall'infrastructura nua che nus havein era fatg midadas ils davos onns. In project che jeu vegnel mai ad emblidar e che legra mei mintgadi da niev ei nossa cuschina nova che nus havein astgau planisar ensemens cun igl architect Aluis Huonder e la firma Roland Alig. La cuschina havein saviu endrizzar per nos besegns, aschia che quei porta era a nus in levigament el mintgadi.

Enteifer ils 17 onns havein nus giu fetg biars projects, era en connex cun nies manual da qualitad. Igli emprem havevan nus Dr. Gebert cun in sistem

fetg pretensius, mo il qual ha purtau a nus fetg aulta qualitad. Pli tard havein nus midau vi sil sistem winFEE cun agid da signur Wolfgang Lüling. Era quei ei gartegiau cun grond success.

Ei dess aunc bia da scriver e sche jeu hai emblidau certas caussas ei quei buc perquei ch'ellas eran buc impurtontas, mobein perquei ch'ellas ein stadas fetg numerusas ils davos onns. Enzatgei vi jeu buca emblidar e quei ei d'engraziar a mes treis meinacasas che jeu hai astgau haver tochen dacheu en Casa s. Martin ed a tut miu persunal da cuschina e sala, perquei senza els ed elllas e senza lur sustegn, lur agid e lur bunas ideas fussen nus buc aschi lunsch sco quei che nus essan oz.

Naturalmein hai jeu aunc ina visiun per il futur en Casa s. Martin e quei fuss d'introducir ina cuschina «à la carte» per saver satisfar a tut ils giavischs da tschavera da nossa clientella.

Gion B. Cajacob

Foto: Lotar Tomaschett

4. Organisaziun e structura

Foto: Lotar Tomaschett

Corporaziun

Casa da tgira Sutsassiala

- Armin Candinas, Rabius, president
- Clau Schlosser, Dardin, vicepresident
- Denise Degonda, Cumpadials
- Robert Candinas, Rabius
- Yvonne Monn-Monn, Sumvitg
- *Maja Deplazes-Kurz, Surrein, suppleanta*
- Ludivic Desax, Dardin
- Pius Monn, Danis-Tavanasa
- Selda Cavegn-Cathomás, Breil
- *Martin Comincioli, Danis-Tavanasa, suppleant*
- Flurina Decurtins, Trun
- Mario Lechmann, Trun
- Dr. Martin Tomaschett, Trun
- Dumeni Tomaschett, Trun
- *Beat Pfister, Schlans, suppleant*

Fundaziun Casa s. Martin

- Mathias Bundi, president
- Gabriela Tomaschett-Berther, vicepresidenta
- Sandra Gautschi, actuara
- Donat Albin
- Giachen Albrecht

- Adrian Defuns

- Sur dr. Tomasz Piotr Drwal
- Dr. Tarcisi Maissen
- Markus Steiner
- Patricia Trento
- Philippe Vincenz

Cumissiun casa

- Mathias Bundi, Zignau, president
- Clau Schlosser, Dardin
- Armin Candinas, Rabius
- Sandra Gautschi, Trun
- Dumeni Tomaschett, Trun

Cumissiun da gestiun

- Fridolin Cahenzli, Breil
- Enrico Mazzetta, Trun
- Fabian Collenberg, Sumvitg

Controlla da quen

- PwC, Cuera

5. Finanzas

QUEN DA MENASCHI

Quen annual

01-01-2017 entochen ils 31-12-2017

Nus havein saviu nudar 21'317 dis da pensiun. Quei ein 472 dis pli pauc ch' igl onn 2016. L'occupaziun dalla casa schai tier 97.33%.

Puncts marcants dil quen annual 2017 dil menader finanzas Alois Tomaschett

- La gronda posiziun d'expensas ein ils cuosts da personal. Quella posiziun fa ora rodund 3.859 milliuns ni ca. 66.95 % da tut ils cuosts. Ils cuosts da personal ein sesminui per frs. 115'000 encunter igl onn avon. Las pagas ein sesminuidas per frs. 66'700. Las premias per segiradas socialas ein sesminuidas per frs. 5'500. Ils ulteriurs cuosts da personal ein sesminui per frs. 42'800. Cheu ha ei dau pli paucs cuosts tier la scolaziun (28'000) e la tscherca da personal (7'000) sco era tier ils divers cuosts da personal

- Ils cuosts per material da tgira ein sesminui per frs. 12'400.
- Ils cuosts da nutriment ein sesminui per frs. 11'000. Las entradas per nutriment da personal ein sesminuidas per frs. 1'900. Las venditas a tiaras persunas contonschan la summa da frs. 27'700 (+750). Las entradas dalla cafetaria ein sesminuidas per frs. 900.
- Ils cuosts dil tenercasa ein sesminui per frs. 4'300. Las duas posiziuns principalas en quella sparta ein artechels pil tenercasa (frs. 37'800) e material da schubergiar (frs. 25'000).
- Ils cuosts da manteniment e reparaturas ein sesminui per frs. 19'600. Ina nova investiziun ei il remplazzament digl alarm da fiug stada, la quala ha custau frs. 50'400.
- Las investiziuns en novs indrezs e mobiliar ein stadas minimas.
- Nus havein fatg deducziuns da frs. 563'800 vid il baghetg e da frs. 28'100 vid indrezs.
- Ils cuosts d'energia ein carschi per frs. 24'900. L'electricitat ha custau frs. 3'800 dapli ed igl ieli da scaldar frs. 2'600 dapli. Tier l'aua tschuffa havein dapli cuosts, perquei ch'igl ei stau da pagar suenter taxas da serenera 2012–2016.
- Cuosts da tscheins havein minimals.
- Ils cuosts da biro ed administraziun ein carschi per frs. 28'200. Cunquei che la controlla da qualitad ei buca vegnida fatga igl onn 2016 havein stuiu schar far duas igl onn 2017. Quei ha custau biabein frs. 9'000 dapli. Lu havein giu divers projects (informatica, niev logo, collaboraziuns etc.) che han purtau cuosts unics.

- Tier las taxas havein giu frs. 218'000 dameins entradas. Ei ha dau in'adattaziun tier la taxa da pensiun e la taxa d'assistenza (en tut -1 franc per di). Lu ha ei dau dameins entradas muort in'occupazion pli bassa ed in pli bass scalem da tgira.
- Il fondo per investiziuns e renovaziuns ei vegnius alzaus per frs. 535'300.
- Nus havein giu en media 58.4 (2016 59.5) habitonts. Las minutas da tgira per habitont e di ein idas anavos per 4.66 minutias sin 86.22.

Foto: Lotar Tomaschett

FINANZAS

	QUEN 2017	QUEN 2016
ENTRADAS		
Tgira, pensiun, purschidas als cussadents	4'963'829.00	5'171'340.30
Taxas per investiziuns e ronovaziuns	535'300.00	545'975.00
Sligau fondos	174'958.75	174'958.75
Subvenziun midada scaldament	–	131'075.00
Diversas entradas	219'171.25	237'744.00
TOTAL ENTRADAS	5'893'259.00	6'261'093.05
EXPENSAS		
Cuosts da persunal	3'859'056.51	3'974'138.60
Cuosts da tgira	40'524.35	52'924.82
Cuosts da nutriment	271'545.54	282'611.86
Cuosts dil tenercasa	79'121.24	83'411.50
Manteniment e reparaturas	101'348.51	120'949.90
Remessa d'investiziuns	535'300.00	545'975.00
Sin fondo da subvenziun	–	131'075.00
Deducziuns	591'957.55	592'345.20
Energia, aua, dismessa rumians	114'171.30	89'235.55
Tscheins	30.60	37.75
Biro ed administraziun	131'313.62	103'082.78
Zambergiar, activaziun	2'049.20	2'154.95
Segiradas, taxas e divers	35'619.15	32'646.70
Attribuziun a fondos	1'960.00	150.00
TOTAL EXPENSAS	5'763'997.57	6'010'739.61
RESULTAT FINAL	129'261.43	250'353.44

Menader finanzas, Alois Tomaschett

Cumissiun da gestiun
Casa s. Martin

Casa s. Martin
Via Sogn Martin 17
7166 Trun

Trun, avrel 2018

Rapport dalla cumissiun da gestiun pigl onn 2017

Preziada suprastonza
Prezau meinacasa

La cumissiun da gestiun ha examinau tenor art. 36 dils statuts dalla corporaziun il menaschi e l'administraziun dalla purtadra.

La revisiun della gestiun ei sesplegada ils 09 d'avrel 2018 en Casa s. Martin a Trun.

En special ha quella cunteniu ils suandonts detagls:

- examinaziun fundamentala dil quen da menaschi e la repartizion dils cuosts,
- controlla dils conclus e l'execuziun da quels entras ils differents organs,
- examinaziun da differentas spartas internas dil menaschi.

Ils responsabels dalla casa da tgira ein stai a disposiziun e rispondiu a scadinas damondas dalla cumissiun da gestiun cumpentantamein e per cumpleina cumentientscha. Il biro fiduziar PricewaterhouseCoopers AG (PwC), Cuera, ha examinau sco post da controlla il quen da menaschi e la repartizion dils cuosts cun la Fundaziun Casa s. Martin. Nus visein a quei rapport da revisiun separau.

La cumissiun da gestiun propona alla radunanza da delegai:

- d'approbar il quen annual 2017 e
- da render scarica als suprastonts, all'administraziun ed als ulteriurs organs dalla corporaziun. Ultra da quei engrazia la cumissiun da gestiun als responsabels, al meinacasa, all'administraziun ed als ulteriurs organs dalla Casa s. Martin per lur engaschi e per la buna collaboraziun.

Cordials salids
Cumissiun da gestiun

Fridolin Cahenzli

Manuela Decurtins

Fabian Collenberg

6. Cumiau

*Mathias Bundi
24 onns en
survetsch per
la Casa s. Martin*

Suenter buca meins che 24 onns sco president dalla cumissiun casa dalla Casa s. Martin ha Mathias Bundi remess siu uffeci per la fin 2017. Davos quella cefra impressiunonta stat ina prestaziun ed in engaschi admirabel. Ils davos 24 onns ei numnadamein succedi bia e decisiv en Casa s. Martin. Per la fin 1994 ein las mungias dominicanas da Glion serertratgas definitiva-mein ord l'operativa dalla Casa s. Martin. Cun in niev meinacasa ei vegniu dau novas structuras persunalas ed organistoricas alla casa.

Enteifer ils onns 1996 e 1999 ei la casa vegnida renovada ed engrondida e quei cun la biala summa da 10.2 miliuns francs. Quei ei era stau il mument nua che la fundaziun Casa s. Martin ei vegnida amplificada cun la corporaziun Casa da tgira Sutsassiala sco conprtader.

Els onns 2010 e 2011 ha ei dau in'ulteriura engrondaziun dil baghetg che ha custau presapauc 4 miliuns francs. Era els onns 2014 e 2015 ei vegniu investau en favur dalla Casa s. Martin, quei cun construir ensemens cun la vischerna in niev parcadi. Plinavon han ins saviu baghegiar in niev curtin d'unviern, midar il scaldament, renovar la fatschada sco era sanar la cuschina e la sala da magliar. Quels onns intensivs ein stai d'eminent'impurtonza per la historia e svilup dalla Casa s. Martin. Els portan il bul da Mathias Bundi sco menader strategic dalla casa. Igj ei numnadamein l'epoca nua la Casa s. Martin

ei vegnida menada vi el temps modern che ha purtau novas sfidas e pretensiuns. En quei senn ha Mathias Bundi era iniziau la cooperaziun denter las treis casas partenarias, nua ch'el ha tgamunau il 2017 la cumissiun strategica dallas casas.

Oz savein nus esser loschs da saver esser responsabes per in'instituziun che sesanfla en in excellent stan finanziel, structural ed infrastructural. Per quei fatg engraziein nus a Mathias Bundi da tut cor!

*Sandra Gautschi
seretila sco
commembra dalla
cumissiun casa*

Suenter 4 onns e miez engaschi en favur dalla Casa s. Martin sco delegada dalla Fundaziun Casa s. Martin e commembra dalla cumissiun-casa, ha Sandra Gautschi remess quei uffeci sin la fin december 2017. Sandra mereta per siu engaschi cumplein in grond engraziament. A caschun dalla radunanza dils delegai dils 07 da december 2017 han la cumissiun casa ed ils delegai priu cumiau dad ella cun surdar in pign present sco segn d'engraziament e regurdient-scha.

Cumiau da meinacasa
Robert Cajacob

Ils 31 da mars 2017 ha Robert Cajacob terminau siu engaschi sco meinacasa dalla Casa s. Martin. Exact sis onns ei Robert Cajacob s'engaschaus per il beinstar da cussadentas e cussadents, mo era pil persunal da nossa casa. Sco il rapport annual 2016 documentescha ei vegniu investau considerablamein ell'infrastructura dalla Casa s. Martin ella èra da meinacasa da Robert Cajacob. Quei ha pretendiu dad el in engaschi suplementar el senn da saver improvisar e da motivar ils involvai da supportar quellas fasas transito-

rias da baghegiar ch'ein cumbinadas cun differents disturbis ed imissiuns. Sco Robert ha detg vegli el guder ussa sia pensiun cun dapli temps liber per la famiglia e cun far enqual viadi, denton era cun s'engaschar per la politica communal. Nus giavischein a Robert Cajacob tut bien per la proxima fasa da sia veta privata e politica e nus insinuein en quei giavisch era in grond Dieus paghi per tut quei che Robert ha prestau per la Casa s. Martin.

Foto: Lotar Tomaschett

7. Engraziament

Ina casa da vegls e d'attempai ei in menaschi complex e che posseda biaras facettas ch'ein decisivas per in beingartegiar. Perquei eis ei impurtont che tut ils cumpigliai vid quei menaschi s'engaschien cun tgierp ed olma en lur sectur. Ei drova bia per che las rodas dentadas mondien bein in en l'autra. Igl onn passau ei quei puspei stau il cass e perquei seigi engraziau grondamein:

- A nossas cussadentas e nos cussadents ed allas persunas da contact, per lur capientscha, beinvulentscha e sustegn
- Alla cumissiun casa, allas commembraas ed als commembers dalla Corporazion Casa da tgira Sutsassiala e dalla Fundaziun Casa s. Martin per il bien sustegn e la buna collaboraziun
- Al cader operativ per il grond engaschi e l'emperneivla collaboraziun
- Allas conluvreras ed als conluvrers per igl engaschi cumplein
- A nos miedis dr. Martin Tomaschett, dr. Tarcisi Maissen e dr. Patric Maissen, per il bien trac-tament medicinal e per l'emperneivla collaboraziun

- Als spirituals, special a sur Tarcisi Venzin, per ils survetschs divins e per igl accumpagnament da nos cars cussadents malsauns
- A nies organist Luregn Carigiet per igl accumpagnament musical ed al caluster Giuli Cagienard per sia lavur
- A gidontras e gidonters voluntaris che segidan nua ch'e fa basegns, quei tier accumpagnaments da cussadents tier termins ni tier igl accumpagnament en casa
- A Marcus Mazzetta per la purschida musicala tier occasiuns meinsilas e fiasdas dalla casa
- Ad Odilo Caduff per recitar il s. Rusari jamnil ed ulteriur bien sustegn
- A representantas e representants da nossas uniuns ed instituziuns culturalas per lur engaschi en favur dalla Casa s. Martin
- Alla cumissiun da gestiun per l'examinaziun dil menaschi e dall'administraziun
- Al biro fiduziar PwC, Cuera, per la revisiun dil quen
- A tut tgi che ha fatg dil bien a nossas cussadentas ed a nos cussadents duront igl onn ora e susteniu la Casa s. Martin

Trun, primavera 2018

Donat Nay, meinacasa

Foto: Lotar Tomaschett

IMPRESSUM

Ediziun:

250 ex.

Concept e layout:

luna:mediadesign, Trun

Stampat:

selva caro druck ag, Flem

